

คลัสเตอร์เชิงพื้นที่ของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในประเทศไทย

Spatial cluster of COPD in Thailand

พรพรรณ ภูพันดุง¹, พรเพ็ญ แซ่โจ้ว²

สาขาวิชาภูมิศาสตร์และภูมิสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเป็นโรคสาเหตุของการเสียชีวิตเป็นอันดับต้นๆ ของประชากรทั่วโลก บทความวิจัยเรื่องคลัสเตอร์เชิงพื้นที่ของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในประเทศไทยเป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพื้นที่ที่ร่วมกับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อระบุคลัสเตอร์เชิงพื้นที่ของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และ 2) วิเคราะห์คลัสเตอร์เชิงพื้นที่ของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจำนวนและอัตราผู้ป่วยในด้วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง พ.ศ. 2562 วิธีการวิเคราะห์จะใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ (Spatial Autocorrelation Moran's I) และการวิเคราะห์คลัสเตอร์ ใช้ Local Indicators of Spatial Association (Anselin's) ผลการวิเคราะห์พบว่า การเกิดโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง มีความสัมพันธ์เชิงพื้นที่เป็นคลัสเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยมีค่า Moran's Index = 0.641173 z-score 7.116234 p-value = 0.000000 และจังหวัดที่มีความสัมพันธ์เชิงพื้นที่เป็นคลัสเตอร์โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังระดับสูง-สูง (high-high clusters) คือ เชียงใหม่ ลำปาง น่าน พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และตรัง จังหวัดที่มีความสัมพันธ์เชิงพื้นที่เป็นคลัสเตอร์โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังระดับสูง-ต่ำ (high-low outlier) คือ จันทบุรี จังหวัดที่มีความสัมพันธ์เชิงพื้นที่เป็นคลัสเตอร์โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังระดับต่ำ-ต่ำ (low-low clusters) คือ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี ชลบุรี สุรินทร์ อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สกลนคร และนครพนม

คำสำคัญ: คลัสเตอร์, เชิงพื้นที่, โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง, ประเทศไทย

1 นักศึกษา ชั้นปี 3 หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์และภูมิสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อีเมลล์: s61122401003@ssru.ac.th โทร: 02 160 1031

2 อาจารย์ประจำ สาขาวิชาภูมิศาสตร์และภูมิสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อีเมลล์: pornperm.sa@ssru.ac.th โทร: 02 160 1031